

HATÁRŐR

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A kivándorlási törvény.

Ujvidék, 1908. május 13.

Nehéz e törvényt nem amerikai szemmel nézni annak, aki kintjárt az egyesült államokban, aki érezte annak a bűvös erővel megáldott földnek varázsát közölről is. Aki utazott már kivándorló hajón, aki együtt töltött három hetet oceánjárókon kivándorlókkal, aki érezte már lüktetni azt az örök törvényt, amely mindenkori társadalmak egy egy elégedetlen rétegét visszatartatlanul mozgatja meg, aki találkozott már szenvedő honfitársakkal fagyos éjszakákon a brooklyni prospect parkban, aki látott szemétkben kotorázó züllött magyart volahol Chicago kikötőjében: az a kivándorlási törvényen nagyon esodálkozik.

Hogyan?

Hát mindaz, ami odakünn történik azzal a szegény ördöggel — az mindegy? Hát aki áthullott ezen a legnagyobb kivándorlási rostán, az már biztosítva van az élet keserű viszontagságai ellen?

Csodálatosan tűnik fel előttem a két különböző jelenség: a nagy embermozdulás és az ellene való védekezés.

Az egyik motivumot, az emberek fokozatos indulását a fantom felé ismerem, értem, méltányolom; a másik tény, a védekezés szerencsétlen valami. Szomorú véletlen, hogy a fajokat terhelő, de örökös történeti elemként szereplő kivándorlás egy olyan nemzetet ér, amely azt gazdasági, politikai, társadalmi helyzeténél fogva nem bírja el. — Keserű dolog és az egyéni jogoknak óriási sérelme az, hogy a mi nemzeti-ségi, politikai harcokkal telített, társadalmi humbugokkal rossz irányban fejlődő országunk nem bírja ki a kivándorlást. Pedig seholy annyi alap a kivándorlásra nincsen, mint a mi államunkban.

A sokszor hallott frázis, hogy az 1848. forradalom társadalmi része nálunk teljesen elmaradt, jobb beigazolást nem nyerhet, mint most, midőn az egyén rovására eljutottunk addig a határig, a melyen túl az állami beavatkozás statáriális jellegűvé változnék. Szinte lehetetlenné válik e mellett a kivándorlási törvény mellett, hogy a tisztességtelen és izgága elem kivándoroljon. — A társadalom bontó elemei tehát itt maradnak és a java, — az távozhatik.

Talán senki sem foghatja én reám, hogy tételeim felállításában az állam

elleni animóztatás vezet, de a tény az tény marad. A mostani törvény fölemelte az ágióját azoknak, akik még ebből az országból ezután kivándorolhatnak. *Lehet, hogy kevesebben is, mint eddig, de ők lesznek a legjobb anyag.*

Szinte érzem azt az interwiewet, amelyet valamelyik amerikai magyar lap fog leadni és amelyben az ottani bevándorlási bizottság elismeréssel fog szólni a magyar bevándorlásról.

Igen! *Fisrt quality!*

Vagy talán feltehető, hogy az az elem, amely a mostani törvényt ki tudja elégíteni, nem fog talán élni a jogával és nem vándorol ki?

Régi megfigyelésem, hogy hazánkra nézve a középosztály kivándorlása a legveszedelmesebb. Ez a legrosszabbul szituált elem. Mindaz, aki nem állami, vagy közigazgatási tisztviselő, aki nem katonatiszt, az bizon, ha teheti, szivesen megy is ki az új hazába.

Hogy miért?

Mert hazánkat, de általában az európai társadalmat rettenetes arisztokrácia irtja fogva. Mi nem szeretjük az ismeretlenségből előkerülő embereket. — Honnan jöttél? Mit keresel te itt? Mit akarsz te közöttünk? — Ilyenekkel traktálja a küzdőt az élet és mindenki buktat rajta egyet, aki csak teheti.

A szív. a szeretet! A melyek könnyűvé teszik a szenvedést, dicsőséggé a sikert. Ezek hiányzanak. A legjamborabb emberben is ott él a hajlam, kilesni békésen a járókelők közül azt, amelyik legjobban törtet előre, amelyiket szent célok vezérelnek, — azon ütni egyet. És ez öröm. A más kárának élvezése gyönyör, mert küzdünk magunk is. *Ha nekünk fáj, fájjon neked is, — ez vezérlő elv.*

Utunkban van mindenki, aki előre megy. Mert nem az a morál: választani egyéni pályát és azon lenni nagygyá másoktól függetlenül — *hanem kilesni más kikapart gesztenyéjét. Elütni tőle.*

A más munkájának sikerén való öröm ismeretlen nálunk.

Odaát ez alkotta meg az uniót, lez tartja fön 80 millió ember kezében a kalapácsot.

Szomorú sors, hogy ezt mi el nem érhetjük és hogy védeni vagyunk kénytelenek sebekkel borított testünket *az újjászületéstől, a gyógyulástól.*

Ha elgondolom, — hogy egy kis

megrázkódtatás árán mivé fejlődhetett volna egy az egyesült államokkal fentartott szolid kontaktus, hogy milyen óriási haszonnal járt volna, ha a hazatérők tábora egy csomó szenvedés tüzeben kiégve itthon is munkát lelve és megerősödve hirdetni kezdte volna, *merte volna az uniót hevítő eszméket, — el kell szomorodnom abban a tudatban, hogy ez többé ki van zárva.*

Egészen jól el tudom képzelni, hogy a kivándorlás, a jelen törvény helyes végrehajtása mellett megszűnik, illetve minimális méreteket fog ölteni. Azok pedig, akik a középosztályból vándorolnak ki, régi tapasztalat, hogy ha egyszer vissza is jönnek, itt nem maradnak. Intelligenciájuk nem bírja el az itteni alacsonyabbrendű életet.

Mi tehát lezártuk ezt a számadást. Töltünk kivándorolt vagy egy millió. A többit szerencsésen visszatartjuk. De azokból a nagy eszmékből, amelyek hivatalva lettek volna zászlót bontani társadalmunk reformációjának nagy forrásaiban, amelyeket a hazajövőktől vártunk, nekünk nem kamatozott egy se.

Mert, aki hazajött, sóhajtozik, vagy újra kimegy, de arra nem gondol, hogy itthon csináljon kultuszt élettapasztalataiból. — *Nincsenek még elgen,* de fellépésük a mi speciálisan szegény hazánkra nézve veszedelmes is volna, mert másokat csábítanának kivándorlásra. Félre is értenék, kinevetnék őket.

Szóval ami szerencsétlen nemzetünkön végig zajlott a kivándorlás. Ráfi-zettünk milliókat pénzben és munkaerőben. De mi konzervatívek maradtunk. Ezt parancsolta gyöngeségünk.

De ne szidjuk a hazai állapotokat. Egyszerűen nézzük meg, hogy a nagy német nemzet mit nyert azzal, hogy Amerikában van 15 millió honfitársa, nyelvben, szokásaiban megmaradva, *hazájával állandó összeköttetésben.*

Ezek a németek nem is szorultak a mienkhez hasonló drákói rendszabályra. Ők most már úgy beszélnek a hágai kongresszuson, *hogy a külföldi állampolgár németajkuaknak ne kelljen Németország ellen harcolni.*

Mi ezt a luxust el nem bírjuk. Mi ilyet sohse merhetünk. Nekünk úgy látszik jobb itt maradni. Majd a sötét ég csillagai között tán akad egy, amely ezeken az ezredéves barázdákon elvezérel minket a társadalom- és nép-

BOGDÁNY és TÁRSA
 UJVIDÉK,
 Vármegye-utca 5.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezetékek, csatornázás és világítás berendező vállalat. Telefon 219.

Főtelep: Budapest, VI., Dalnok-utca 12. Telefon (Interurban) 988.

BLÜZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

boldogító eszmékhez. Minket nem az élet, nem a nagy világ nevelt eddig se. Az életből a szenvedés a belső viszályok és a testvérepek gyűlölete, a nagy világból a hontalanság jutott nekünk.

Sohse volt elég nemzeti erőnk a szenvedéseket kibírni. Megtudni, vajjon mi van azután? Jön-e a termékenyítés?

Nekünk gyógyító paragrafus kell, hogy ne ölje meg létünket az, a mi másokat nevel, gyógyít és fölemel: a szenvedés. — M.

Kossuth Ferenc s a magyar ipar.

A Gyáriparosok Országos Szövetségének a minapi bankettjén Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter igen érdekes beszédet mondott, mely megérdemli, hogy külön is megemlékezzünk róla.

A beszéd a miniszternek a magyar ipar fejlesztésére irányuló erős munkásságát és annak fellendítésére vonatkozó törekvését árulja el.

A magyar iparos-osztálynak tehát nemcsak kötelessége, érdeke is Kossuth mellett kitartani, őt támogatni, hogy törekvését, az iparos magyar államot megteremthesse.

Valóban öngyilkos politikának kell tehát tartanunk, ha Kossuth törekvéseinek gátat építeni szándékozik, Kossuthot folyton kisebbitő körök csak egyet is megnyerhetnek iparos polgártársaink közül a maguk céljaira eszköznek.

Vége kell, hogy legyen a régi rendszer ana vezető irányzatának, hogy a politika s hazafiság ám ártson a köznek csak használjon az egynek!

Ma már nemzeti életkérdés mindenkinek a haza javáért tenni. Ha ideig-óráig ezzel önmegtartóztatás, áldozat, kár jár is, megtérül az a nemzet megerősödése révén, mikor az erős nemzet fiainak is többet juttathat anyagi erejéből, mint eddig bármikor. A beszéd maga így hangzott:

„Tisztelt uraim! Engedjék meg, hogy röviden megköszönjem szónokuk szavait. Olyant kívánt nekem, ami csakugyan lellem vágyódása. Lelkem vágyódása az, hogy elérhessem azt az igéretföldjét, amelybe be akarom vezetni hazámat.

Vágyódásom az, hogy az a kör, amely most itt körülöttem van, szaporodjék és gyarapodjék ebben az országban, mert meg vagyok győződve, hogy a nagy ipar gyarapodásával az ország gazdagsága, boldogsága, hatalma és jövőjének biztonsága függ össze.

Ne keressen senki ellentéteket a gyáripar és földmívelés között. Igaz, hogy Magyarország még most is túlnyomólag földmívelő ország, de igaz az is, hogy csak olyan ország viselheti el azokat a nagy terheket, amelyek egy modern államra neheznek, amelynek ipara minél hatalmasabb lesz. Ez a meggyőződés hat át, amikor teljes

erőmmel fejlesztem a magyar ipart. S ne vegye senki dicsekvésnek, ha azt mondom, hogy ezt a törekvésemet némi siker is koronázza.

Meg vagyok győződve, hogy az az áldozat, amelyet az állam hoz az ipar fejlesztésére, a lehető legjobb tőkeberuházás, mert mint a számok bizonyítják, csupán adókból egy évben kétharmadrésze térül meg annak az összegnek, amelyet összesen a gyáripar fejlesztésére költünk. Ezért azt hiszem, nem szabad nyugodnunk mindaddig, amíg Magyarországból iparos országot nem teremtünk. Magyarország ekkor gazdag lesz; a gazdagsággal együtt jár az egyéni és állami önállóság. Mert: gazdag ország független ország, szegény ország szolga-ország.”

Hogy Kossuth Ferenc a magyar iparos-ságnak mennyire igaz hive, mennyire szíven hordja a magyar ipar fejlesztését, a kereskedelemügyi államtitkárnak, Szerényinek azon szavaiból is kitetszik, melyeket az országos iparegyesület közgyűlésén mondott, mielőtt a kiegyezésről, ipar- és munkás kérdésről nyilatkozott volna.

Midőn minisztere üdvözlését tolmácsolta a közgyűlésnek, jelezte, hogy:

Kossuth áthárta ama nagy feladattól, melyet a gondviselés rá ruházott, a magyar ipar olyatén megalapozását óhajtja és munkálja, hogy arra az új érára, melyet előkészítendők vagyunk, a magyar ipar nyugodt lépésekkel készülhessen elő, amely előkészület a továbbfejlődés zálogát is képezze. A. F.

Nemzeti színészet.

Szombaton este, sajnos, ismét igen gyéren látogatott házat láttunk. Előadásra került gróf Vojnovics Ivánnak „Őszi vihar” című horvát drámája. Dicsérnünk kell Makó igazgatónak abbéli törekvését, hogy városunkban kívánta ép speciáliter ezt a drámát bemutatni és csak nem vagyunk képesek megérteni a közönségnek teljesen indokolatlan közönyét. A darab nem ment a hibáktól, több jelenetében a vonatottság lép előtérbe, holott ez a drámának rovására esik és így azután nem is éri el a megkívánt eredményt. A szenvedély, indulat, kegyetlenség, rémesség túlnagy mértékben jut érvényre, ami néhol rokonszenv helyett ellenszenvet idéz elő. Színészeink erősen iparkodtak azonban, hogy a darabot némiképp is élvezhetővé tegyék. Tóvölgyi Margit Jelenájában láttuk a hatalmas művésznőt, aki szívvel-lélekkel dolgozik, hogy mesteralakításokat mutasson be. Kitérései igazán fenomenálisak voltak és a tetszésnyilvánításokat nagyban megérdemelte. Almássy Ivójjával ismétellen meggyőzött bennünket fényes tehetségéről. Elismeréssel említjük Fodor Ella fellépését is. Mint Anica kiváló nyújtott. Baróthy mint Drasics rendkívüli alakítást mutatott be. Igen jó volt Csiky László is Niko szerepében. Pesti Kálmán a szerencsétlen Vlahó szerepét adta művészi tőkéllyel. Úgyesen egészítették ki az előszínt Bene Emma (Kata), Iványi (Pávó), Békefiné (Mária), Mezey (plébános).

Jelt ház előtt ment vasárnap Bokor József kedves népszínműve „A gyerekasszony”. Főképp Krémerné, Nagy Terus, Mezey Andor, Almássy, Iványi, Mezei Péter tűntek ki, de a többi szerep is jó kezekben volt. Este zsufolt ház nézte végig a „Varázskeringő”-nek második előadását. Multkor kifejtett véleményünket most is teljes egészében fenntartjuk.

A hétfőn előadott vigjáték a Vigszínház slágere, „Josette kisasszony a feleségem” volt. Különös témát választottak a szerzők, Gavault és Charvay a vigjáték anyagának. Az élet nem adna igazat feltevésüknek, hogy a valódi házasság, az igazi boldogság eléréséhez előbb próbaházasság szükséges. Ezt a tárgyat dolgozták fel, úgyesen, megkapó bonyodalmakkal, fűszerezi az előadást a kifogyhatatlan humor, csak kár, hogy a francia újabb vigjátékok egyik jellemző sajátja a szabad véleménynyilvánítás, itt sem hiányzik, igaz, hogy nem tulságos mértékben jut érvényre, de alkalmazása nem eléggé megindokolt. Mindamellet igen jól mulattunk és élveztük a minden tekintetben összevágó ügyes előadást. A címszerepben Nagy Terust láttuk. Kedves megjelenése, kitűnő játéka nagy tetszést keltettek és a megnyilatkozó tetszésnyilvánításokra igazán rászolgált. Megtalálta a maga partnerét, a társulat salonszínészeiben, Almássy Endrében. André szerepét hivatottabb művész nem interpretálhatta volna. Krémer Panordja pedig felülmulhatatlan és utánozhatatlan volt. Ritkán láttunk ilyen derék művészt. Szerepeit a szó szoros értelmében megjátassa és a közönség osztatlan elismerésére tesz szert. Nyílt színen kapott többször igaz szívből eredő tapsokat. Fodor Ella Myrienneja a szerep minden követelményeit egyesítette. Úgyes alakításával elbájolt bennünket. Iványi, ez a derék színész, sajnos csak kisebb szerephez jutott. Jackson Iveje megfelelt a szerep minden intenciójának. A hidegvérű angolt nagyon jól játszotta meg. A többi szereplő mind igen jól felelt meg hivatásának, kiemeljük Pesti Kálmánt (Duprés), Juhásznet (Duprésné), Világhátyt (Fogadás), Sümegit (Valorbier), Mikest (Jalover), Mezei Pétert (Saint Assies) és Bene Emmát (Saint Assienie).

Ritkán irtak szellemesebb, ötletesebb dadabot, mint amilyen Molnár Ferencnek „A doktor ur” című bohózata, amely kedden este, nagyon közepesen látogatott ház előtt került színre. Már igazán bosszantó a közönség közönye, amely mondhatni párját ritkítja. Hogy élhessen meg a nagy anyagi áldozatokra vállalkozó igazgató pártfogolás hiányában? Pedig ma is mint a előadásokban volt részünk. A címszerep Almássy kreálta átgondolva, nagy ügyességgel, kiváló rokonszenvvel. Puzsér a betörő Krémerben találta meg hivatott alakítóját. Nagy tudást vitt a színpadra és tetszéssel, finom nuanceirozással alakított. Szabados Giza sikerülten játszotta meg Sárkányt, Nagy Terus pedig végtelenül kedves volt Lenke naiv szerepében. Kertész Csatója sem tévesztett hatást és Virágháty Bertalan szerepében tehetségéről és ügyességéről nyújtott tanubizonyságot. Marosiné komikus alakját Aradiné nagyon jól érvényesítette, szintugy kitűnően

Hatóságilag megengedélyezett

TELJES VÉGELEDÁS!

Az üzlet felosztása miatt az összes ékszerek, arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák 30—40%-kal az áron alul eladatnak.

ÁRMÁNY GÉZA

ékszerész és órász

UJVIDÉK, Fő-tér.

felelt meg a szerep irányzatának Pesti Kálmán mint Cseresnyés. A többi szereplő jól illeszkedett be az összjátékba. Adja az Eg, hogy legközelebbi ismertetésünkben a közönség élénkebb pártfogolásáról fogunk számot adhatni.

HIREK.

Személyi hír. *Belopoloczký Kálmán* v. b. t. t. tábori apostoli helynök a napokban meglátogatta a kamenici cs. és kir. hadapródiskolát és ez alkalomból vasárnap május 10-én déli 11 és fél órakor meglátogatta a kamenici hadapródiskola parancsnoka, továbbá a péterváradai rk. tábori lelkész és hadapródiskolai rk. hittanár kíséretében *Sevics Mitrofan* bács. gör. kel. szerb püspököt újvidéki palotájában, a ki a látogatást hétfőn titkára kíséretében a kamenici hadapródiskolában visszaadta. Mindakét látogatás alkalmából kifejezésre jutott két keresztény egyház képviselőinek testvéri szeretete és barátságos viszonya.

Vár. törvényhatóságunk ma, csütörtök, május 14-én *rendkívüli közgyűlést* tart következő napirenddel: 1. Pancsova th. város közönségének meghívója dr. Nehrebeczky György főispán ünnepélyes beiktatásához. 2. Közgyűlési határozat a kir. kat. főgimnázium és internátus új épülete számára a kórházi teleknek csereképen való átadása ügyében. 3. Közgyűlési határozat a sertészizlaldákhöz vezető vasúti-vágány által elfoglalt területek elidegenítése tárgyában. 4. Közgyűlési határozat a kliszai megállóhely létesítéséhez szükséges terület átengedése ügyében. 5. Köztisztviselők kérvénye tisztviselőtelep céljaira ingatlan elidegenítése iránt.

Min. kiküldött. Dr. *Mika* Sándor, a b. Eötvös kollegium vezető tanára, a közoktatásügyi miniszter megbízásából mint iskolalátogató e hó 12-án meglátogatta a kir. kath. magyar főgimnáziumot, hogy a *történelem* tanításának módszerét és eredményét közvetlen tapasztalat alapján megfigyelje és tanulmányozza. Dr. *Mika* Sándor, a kiváló tudós teljes elismerésének adott kifejezést a tapasztaltak felett.

Vidéki kórházak tanulmányozása. Dr. Hajdu egészségügyi felügyelő e hó 11-én a miniszter megbízásából Újvidéken járt, hol a szükséges statisztikai adatok gyűjtése végett úgy a vár. kórházat, mint a törvénytörvényes kórházat is hivatalosan meglátogatta. Dr. Hajdu, akit Forster Géza tanácsos kalauzolt, ugyanaz nap délután a gróf Chotek Rudolfné által alapított futaki kórházat is megszemlélte.

Az Újvidéki Lloyd közgyűlése. Az Újvidéki Lloyd jövő vasárnap, május hó 17-én délután 3 órakor saját helyiségeiben VIII-ik közgyűlést tartja a következő tárgysorozattal: 1. A választmány jelentése az egylet múlt évi működéséről. 2. A mérleg bemutatása és a jövő évi költségvetés megállapítása. 3. A felmentvény megadása. 4. Esetleges indítványok. 5. 2 alelnök, 9 választmányi tag, 4 pótválasztmányi tag és 3 számvizsgáló választása.

Gyászír. Molnár Miklós nyug. bácsfeketehgyi közs. jegyző e hó 10-én esti fél 6 órakor rövid szenvedés után, életének 76. évében meghalt. Az elhunytban Molnár Hugó ev. ref. lelkész édesatyját, Winkle István polgártársunk pedig apósát gyászolja. Az elhunyt, ki a Magyar Casinónak évek hosszú során át pénztárosa, igaz magyar hazafias érületről volt ismeretes, köztisztviselőnek örvendett, ami a f. 12-én végbement temetésén is a közönség igen élénk részvételében nyilvánult. Áldás poraira!

Szombaton, e hó 16-án este fél 8 órakor nyílik meg nagy katonai hangverseny a kioskban a Mayer-féle nagy kioskban.

Belépő-díj 10 krajcár.

Vasárnap este
szintén

katonai hangverseny
lesz.

Halálkozás. Waller Vilmos tb. rendőral-kapitányt súlyos vesztés érte e hó 10-én, midőn neje, szül. Schmidt-Formayer Jozefin életének 39. évében, rövid de kinos szenvedés után meghalt. A széles körökben köztisztviselőnek örvendő urnót a közönség élénk részvétele mellett helyezték el e hó 12-én az örök nyugalom helyén. Béke poraira!

A főgimnáziumból. A helybeli kir. kath. magy. főgimnázium 200 tanulója hétfőn Kovács János, Bozsenik Béla, Hoffmann Mátyás, Dr. Piukovich Sándor, Ádám Jenő, Kardos Miksa, Hauschka Márton, Varga Antal, Dr. Benisch Arthur és Hámos Nándor tanárok vezetése mellett a Cserevic mögött fekvő gróf Chotek-féle vadászkastélyba rándult ki. Itt a főerdési hivatal szíves vendéglátását élvezte és nagy elragadtatással szemlélte a Fruska Gora szép faunáját. Ifjaink tapasztalatokkal gazdagon, hétfőn este Futakon át tértek haza.

Színházi hírek. Ma csütörtök a „Vig özvegy“ operett, pénteken bérletszűnetben ifjusági előadaskép a „Fösvény“ vigjáték és szombaton „Cyrano de Bergerac“ romantikus dráma kerül színre.

Tűz. E hó 11-én r. 7 óra után a Parcsetich-utca 26. sz. ház udvarán levő, náddal fődött és nyári konyhával szolgáló kis fészker kigyuladt s tetőzete leégett. A teljes készítséggel kivonult önk. tűzoltóink a tüzet nyomban elfojtották és annak — a nádtetejű házból álló ntcában — könnyen végzetessé válhatott tova terjedését megakadályozták. A tüzet valószínűleg játszadozó gyermekek gyújtották.

Adakozás. Töröcsik árvái részére folytatólag adakoztak: Mókus István 1 k. és Gály József tautó a sz. rókusai iskola tanulói közt eszközölt gyűjtés eredményeképp 10 k. 34 f.

Bérmálás. Dr. Városy Gyula kalocsai érsek e hó 9-én kezdte meg — több hétre terjedő — tavaszi bérmautját.

Irodalmi kitüntetés. Az Alliance Scientifique Universelle című párisi tudományos társaság Dr. Pataj Sándor zombori ügyvédet, az „Igazság“ szerkesztőjét, edemei elismeréséül, a társaság magyarországi delegátúrává választotta.

Indítvány a közgyűléshez. A B. H. értesítése szerint a *szabadkai* májusi városi közgyűlés elé a törvényhatósági bizottságnak egy igen agilis tagja, ifj. dr. *Ács* Jenő érdekes indítványt fog benyújtani. Ács Jenő ugyanis Lengyel Zoltánnak elítéltetése és Polónyi Gézának felmentése ötletéből azt fogja indítványozni, hogy a szabadkai *Lengyel-utca* *Polónyi-utca*-nak kereszteljék el. Az indítványt valószínűleg egyhangulag elfogadja a közgyűlés.

Aratáskor nem kell bevonulni. A király rendeletére nyáron aratáskor próbaképen valamennyi csapatnak 3 heti fegyverszünete lesz s erre az időre a legénység *szabadságot* kap. A hadvezetőség már egyszer próbálkozott a tervvel, de sikertelenül, mert a legtöbb szabadságot nem aratni, hanem mulatni ment haza, úgy hogy a mezőgazdaságnak vajmi kevés haszna volt. Ezért az idén csak olyan katonai szabadságot aratáskor, akinek politikai hatósága a szabadságolás szükséges voltát igazolja. A szabadságot a főaratás idejére kapja a legénység, mely ilyen célból, aratásra való utazáskor *kedvezményes* áru jegyet kap úgy a vasuton, mint a hajón.

Aggkori nyugdíj. Az angol képviselőház a napokban egy párját ritkító törvényjavaslatot fogadott el, az *aggkori nyugdíjról* szóló törvényjavaslatot, melynek értelmében minden 60 éven felüli angol, akinek 10 shillingnél kevesebb heti jövedelme van, hetenkint 5 shilling nyugdíjat kap az államtól.

Közgazdaság.

Árrial biztosító társulat Tricszben. Ezen biztosító társulat rendes közgyűlése, melyen az elmúlt 89-ik üléstév zárszámadásai terjesztettek elő, április hó 25-én tartott meg. Az 1907-ik évi üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat említjük fel. Az életbiztosítási ágazatban 11785 ajánlat nyújtott be 78.077.214 korona biztosítási tőkéről és 64.691.854 korona tőkéről — az előző évinél 7.782.638 koronával nagyobb összegről — szóló kötvény állított ki. Az 1907. december 31-én mutatkozó állomány biztosított tőkében 892 millió és biztosított évjáradékokban 1.288.038 koronára rugott. A biztosított tőkénél a tiszta szaporulat 84.104.044 korona. A befolyt biztosítási díjak összege 17.603.179 korona; a halál és elérési esetekben valamint évjáradékok fejében kifizetett összegek 8.036.236 koronát igényeltek. A kamat mérséklésére szánt ideiglenes díjtartalékhoz további 800.000 korona csatoltatott. Az életbiztosítási díjtartalék az év végén 107.658.805 korona és a viszontbiztosítók részének levonása után 99.382.636 korona volt. A társulat javára mutatkozó tartalékelmelkedés 9.047.483 korona. A tüzbiztosítási ágazatban 24.507.249 korona volt a díjbevétel, vagyis 1.580.621 koronával több, mint az előző évben. A szállítmányi osztályban 2.136.888 és betörései-biztosításokból 407.376 korona folyt be díjakban. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen 11.957.027 korona fizetett ki a három ágazatban, míg kárfizetésekre 18.139.787 korona és a viszontbiztosítások levonásával 9.640.606 korona fordított. A díjtartalékok 16.606.043 és a viszontbiztosítások levonásával 9.284.607 koronára rugnak. Az igazgatóság javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy a díj- és kártartalékok dotálása után fennmaradó tiszta nyereségből 100.000 koronát az A) mérleg rendelkezési tartalékának 1.000.000 koronára és 200.000 koronát a B) mérleg rendelkezési tartalékának 1.600.000 koronára leendő felomelésére fordít. Az osztalék részvényenként 250 koronában állapított meg. A társulat tartalékai a függő károk fejében tartalékba helyezett 3.258.595 koronát leszámítva 1907. december 31-én meghaladják a 119 millió koronát és pedig: Díjtartalékok a (viszontbiztosítások levonásával) 108.167.243 korona; Árfolyam ingadozások tartalékai (az 1907. évi jelentékony könyvszerinti árfolyam veszteség leírása után) 1.878.952 korona; nyereség tartalékok 9.400.000 korona. A társulati alkalmazottak nyugdíj-, valamint takarékl- és ellátási pénztárának vagyona 2.285.139 koronára rug.

Magyarországi osztály: Budapest, IV., Váci-utca 20.
Sebestyén Henrik vezérírtkár.

Nyílt-tér.

Étvágytalanságot, emésztési zavarokat

a Robitschi „Tempelquelle“ időszakos ivása a legegyszerűbben megszüntet. Ilyenmő régiebb és idült bajok esetén „Styriaforrás“ előnyben részesítendő.

Főraktár Magyarországra:
Hoffmann József Budapest, Bathory-u. 8.
3-7

Felolós szerkesztő: Lusztig Nándor dr.
Szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Két gyakornok

jó családból felvétetik.

Ajánlatok

BINDER és POLGÁR gőzfűrés

Titel. 1-2

ELADÓ.

A Magyar-utcai 55. számú bérház jutányos feltételek mellett szabad kézből azonnal eladó. Ugyanazon házban egy üzletteliség lakással együtt kiadó.

Bővebbet: a tulajdonosnál a házban.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.

14241/908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége Vukovár állomáson mindenmő árunak vasuti kocsiból a tároló helyre vagy a hajóra, illetve a tároló helyről hajóra és viszont 1908. évi június 1-jétől számítandó három éven át végzendő átrakására nézve nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlat egy korona bélyeggel és „Ajánlat a Vukovár állomáson eszközözendő hajó átrakodási szolgálatra nézve a magyar királyi államvasutak Üzletvezetőségének Szegeden“ felirattal ellátva, lepecsételve borítékba zárva 1908. évi május hó 15-én déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) személyesen vagy a magyar királyi posta útján nyújtható be.

Bánatpénz fejében 1000, azaz egyezer korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1908. é. május hó 14-én déli 12 óráig jelen pályázati hirdetmény számára való hivatkozás mellett személyesen leteendő vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jelzett, 14 napnál nem régiebb s a névértéket meg nem haladó napi árfolyamnak csak 90% szerinti értékében számítottatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő, a letétről nyert elismervény azonban nem csatolandó.

A teljesítendő munkálatokért a betérjesztendő pályázatban az egységárakat az alábbi részletezéssel kell kitüntetni:

1. Zsákolt gabona, maláta, hüvelyesek, olajmagvak, örlmények, darabárúk, valamint egyéb csomagolt és csomagolás nélküli alább meg nem nevezett tömegárúknak vasuti kocsiból hajóra, vagy viszont való átrakásáért . . . . . 100 klg.-ként.

2. Az 1. alatt megjelölt teljesítményért mérlegeléssel 100 klg.-ként . . . . .

3. Ömlesztett gabona, maláta, hüvelyesek és olajmagvaknak vasuti kocsiból hajóra vagy viszont való átrakásáért, zsákolással mérlegelés nélkül . . . . . 100 klg.-ként.

4. A 3. pont alatt felsorolt szállítmányoknak vasuti kocsiból hajóra vagy viszont való átrakásáért zsákolással és mérlegeléssel, 100 klg.-ként . . . . .

5. Cementnek a vasuti kocsiból a hajóra, vagy viszont való átrakodásáért 100 klg.-ként . . . . .

6. 750 klg.-ig terjedő sulyu deszka, kocka és követ-kőnek, téglá és terméskőnek vasuti kocsiból hajóra vagy viszont való átrakodásáért . . . . . 100 klg.-ként.

7. 750 klg.-tól 4000 klg.-ig terjedő sulyos tárgyaknak vasuti kocsiból hajóra vagy viszont való átrakásáért . . . . . 100 klg.-ként.
4000 klg.-nál sulyosabb tárgyak csak kü-

lön megegyezés alapján lehetőség szerint rakatnak át.

8. Szén és tüzfának vasuti kocsiból kirakásáért . . . . . 100 klg.-ként.

9. Szén és tüzfának a tároló helyről a hajóra való berakásáért . . . . . 100 klg.-ként.

10. Gömbfa küldeményeknek a vasuti kocsiból a hajóra vagy viszont való átrakásokért az ajánlatok tekintet nélkül az egyes gömbfa darabok sulyára teendők . . . . . 100 klg.-ként.

11. Küiön ajánlatok teendők azon áruknak a vasuti kocsiból hajóra vagy viszont való átrakodásáért, a melyek átrakodásához külön berendezések szükségesek, végül,

12. az 1. — 6. tétel alatt felsorolt áruk átrakodása Vukovár állomás főnökének rendelkezése folytán éjjel teljesítendő. Az éjjeli órák este 8 órától reggeli 6 óráig számítottatnak.

13. Ha a tárolóhelyeken áru marad, azt pályázatot elnyerő vállalkozó köteles őrizni, mely őrzés a magy. folyam és tengerhajózási részv.-társaság kikötő helyén tároló szénre és fára nem terjed ki. Ezen őrzet teljesítésére nézve szintén ajánlat teendő. Ajánlat teendő azonkívül az esetre is, ha az 1. — 6. alatt felsorolt árukat előbb a kikötői rakhelyekre kellene tárolni és onnan vasuti kocsiba vagy hajóra rakni.

Közelebbi felvilágosítást a hivatalos órák alatt az üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályi főnökénél vagy a vukovári állomási főnökénél lehet nyerni. A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyanok, melyek táviratilag tételnek, vagy melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok között a választás szabadon a felajánlott egységárra való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1908. évi április hóban.

Az üzletvezetőség.

11068/polg. 1908. szám.

Hirdetmény.

Az ujvidéki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy az ujvidéki új városi kórház kiépítéséhez szükséges és Ujvidék szab. kir. város határában a futtakit mentén fekvő s az ujvidéki 2357, 2838, 2839, 1715 és 1719. számú betétekben 5062, 5061, 5060/2, 5060/1, 5059, 5058 helyrajzi számok alatt felvett Vlakovics Györgyné, özv. Palkovlyevics Miklósné, Palkovlyevics Péter, Sztangarov János és Sztangarov Döme tulajdonát képező ingatlanok kisajátítására vonatkozólag az 1881. évi 41. t.-c. 46. § a értelmében a kártalanítási eljárás megkezdésére határnapul: 1908. évi június 2. napjának délelőtti 9 óráját ezen kir. törvényszékhez I. (emelet 43. ajtó) kitűzte és az ismeretlen helyen tartozkodó és netán távollévő részére ügygondnokul Dr. Gál Ödön ujvidéki ügyvédet rendelte ki.

A tárgyalásra az összes érdekelteket ezen hirdetmény által is azzal idézi, hogy a tárgyalásról való elmaradás a kártalanítás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja és az elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Ujvidék, 1908. évi május hó 7-én.

A kir. törvényszék, mint birtokbiróság.

1-3 P. H. Vékey, s. k.,
kir. törvényszéki bíró.

13972/1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

II. oszt. A szatmár-németi-i tápintézetünk telkén építendő, 251. 5 m² alapterületű, földszintes gyermekórház előállítására tárgyában ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk, melyre a kellőleg kiállított és felblyegzett ajánlatok legkésőbbben folyó évi május hó 26-án déli 12

19

TAVASZI DIVAT

KOMPOZÉ KOSZTÚM sima kabát, csikos vagy kockás alj.
CHEVRON SZÖVETEK minden divat színben.
BLOCK KOCKA szövetek és selymek, minden színben.

LÖWY MÁTYÁS és TÁRSA cég különlegességei.

Divatáruház, az „Órangyalhoz“, UJVIDÉKEN, Fő-tér, „Erzsébet“ szálloda épület.

08

óráig a m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatokat nem fogunk figyelembe venni.

A tervrajzok, a szerződési tervezet és a feltétlfüzetek a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségénél Debrecenben (Piac-utca 18. szám II. emelet 19. szám) vagy szatmárnémeti-i osztálymérnökségünk irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlati szöveg és az ajánlati költség-számítás egy koronáért megszerezhető.

Az ajánlatok borítékai a következő felirással látandók el:

„Ajánlat a szatmári tápintézet gyermek-kórházának építésére.” — Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi május hó 25-én délelőtt 11 óráig 1600 azaz Egerhátszáz korona teendő le készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárána. — A készpénzben befizetett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a budapesti, illetve a bécsi tőzsdén jegyzett utolsó napi árfolyam szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. — Az üzletvezetőség fentartja magának az ajánlatok között a szabad választás jogait.

Debrecen, 1908. május hó.

1-2

Az üzletvezetőség.

Ügyes ügynökök és helyi képviselők magas próvizio mellett kerestetnek

a

Magyar Zsalu és Szövött Faredőny

gyárunk részére.

BENCZE ANTAL és FIA

1-6 **NAGYBECSKEREK.**

1280. szám
1908. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszéknek 1907. évi 15788/P számú végzése következtében *Meszlény Fülöp* újvidéki ügyvéd által képviselt *Bácsföldvári első takarékpénztár* javára *Mirilov Jlia és társai* ellen 200 kor. s jár. erejéig 1907. évi október hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 913 kor-nára becsült következő ingóságok, u. m.: sertések, elevátor, szélrosta, csövestengeri, szobabutor, ágynemű, varrógép, hordók nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a titeli kir. járásbíróság 1907. évi V. 1037/5. számú végzése folytán 200 k. tökekövetelés, ennek 1907. augusztus hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 130 kor. 94 fillérben bíróság már megállapított, költségek erejéig, *Mirilov Jlia és Joca, Plavsin Ráda, Tyjprovácz Ráda végrehajtást szenvedő lakásán Sajkásszentivánon* leendő megtartására 1908. május 20. napjának d. e. 9 óráig határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meglegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Titelen 1908. évi május hó 7. napján.

Rez, kir. bír. végrehajtó.

12986. szám. II. 908.

Versenyárgyalás hirdetés.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Brassó állomási felvételi épületének átalakítása céljából szükséges összes munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a

munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és építési osztályánál (Bocskai-tér 4. sz. II. emelet 52 ajtó sz.) valamint a brassói osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok díjtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerű okmánybéllyel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu előttemezése mellett alá kell írni és az ajánlatot mellékleteivel pecséttel ellátott fonállal kell összefűzni.

A szabályszerűen kiállított ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen borítékban kell elhelyezni és legkésőbb 1908. évi június hó 2-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta útján beküldeni.

Az ajánlat borítékát következő felirással kell ellátni:

Ajánlat a 12966/908 II. számú versenytárgyalási hirdetésben kiírt munkálatokra.

Ajánlattevő köteles baaatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5%-át készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban, hivatkozással a jelen hirdetés számára, legkésőbb az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1908. évi június 1-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyűjtőpénztárába (Bocskay-tér 4. sz. földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírokat budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számítjuk.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyújtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik, nem veszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi június hó 2-án déli 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi június hó 30-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szobán forgó ipari munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesítéssel bíró megbízottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbízottjának ipari képesítésére és a cégbejegyzésre vonatkozó adatok az ajánlatában felemlítendőek és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ezideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alulírott üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. évi május hó.

Az üzletvezetőség.

MÁV. ÜZLETVEZETŐSÉG MISKOLC.

2823. szám

Pályázati hirdetmény.

III.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége részéről a losonci, zólyomi és ruttkai osztálymérnökségek vonalszakaszán a (kizárólag) salgó-tarján-ruttkai, losonc-poltári, losonc-gácsi, ipoly-berzence-katalinhtai, zólyom-zólyom-rezói és garam-berzence-selyembányai vonalakon levő állomások, órházak, fűtőházak, osztálymérnökségek, szertárak továbbá a losonci forgalmi főnökség, valamint a zólyomi műhely hivatalos helyiségeiben elhelyezett órák jó karban tartása, szabályozása és javítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdetettik.

A pályáorási állásra jelentkezni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett

és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat 1908. évi május 23-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége titkárságához címezve e felirattal:

„Ajánlat pályáorási állás elnyerésére” lepecsételt borítékban, — téríti vevény mellett nyújtják be.

Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1908. évi május 22-én déli 12 óráig bánatpénzképen 100 koronát készpénzben letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A pályáorási állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségénél (II. em. 33. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők s ez okból az ajánlattevőkről feltételeztetni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A felsorolt vonalakra nézve egyébként a szerződés 1908. évi június hó 1-étől kezdődőleg öt évre fog megkötetni.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlkozók közül — tekintet nélkül az ajánlott átalány-összegre — szabadon választhasson.

Miskolc, 1908. május hó 6-án.

Az üzletvezetőség.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK.
10253/908 sz. Pályázati hirdetmény.

III.

A Vinkovce állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. — A bérlet fenti vendéglőre nézve 1908. évi október hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1913. évi szeptember hó 30-ig.

Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére:

A) földszinten I—II. oszt.
étterem területre

74.06 m²

III. oszt.

Tálaló

48.36 "

B) em.

1 nagy szoba

21.60 "

1

1 pince szoba

21.60 "

1

1 konyha

20.90 "

1

1 cselédszoba

15.19 "

1

1 kamara

8.12 "

1

1 padlás

240.00 m²

és 1 pince 70 m².

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak főnt kiírt Vinkovce állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott lepecsételt, borítékba zárt, nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1908. évi június hó 16-án déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1908. évi június hó 15-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő. Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik. — Az ajánlatban a letételt megtörténte megemlített ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Zsótér ház II. em. 4. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják. A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok, között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1908. évi március hóban.

2-2

Az üzletvezetőség

.. A mai naptól kezdve ..
.. 1 waggon I-ső oszt. ..
BÜKKHASÁB
nálunk 185 kor.-ért kapható.
2-3 **Ernst János és Fiai.**

Fiatal comptoirista,
ki a magyar, német és szerb nyelvet
ugy szóban mint írásban tökéletesen
birja, azonnali belépésre kerestetik.
Ajánlatok **Weinfeld Fülöp József**
helybeli céghez intézendők.
Ugyanott egy 12-14 fiatalember is
alkalmazást nyer a külső üzletben.
3-3

MÁV. 22027/908 sz.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak műhelyei részére szükséges 60 köbméter száraz legalább 3 éves diofa-palló szállítást biztosítani kívánja s annakállítására nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok f. évi május hó 27-én déli 12-órától anyag- és leltár beszerzése szakosztálynál (Andrássy-ut 73. II. 43/a) benyújtandók, az 5%-os bányapénz pedig f. évi május hó 26-án déli 12 órsig budapesti főpénztáránál (VI. Andrássy-ut 75.) leteendő.

A részletes pályázati felhívás, nem különben az ajánlat tételre használandó ajánlati minta, melyben az anyag mennyisége és méretei fel vannak sorolva, alulírott igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztálynál, valamint az üzletvezetőségeknél is megszerezhetők.

A 122291/96. sz. általános valamint műhelyi célokra szükséges fák szállítására vonatkozó 82144/98. sz. érvényben levő különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak valamennyi üzletvezetőségénél megtekinthetők és a bpesti nyomtatványtárnál (VI. Andrássy-ut 73/75.) a vételár (általános feltételek 50 fillér, különleges feltételek 30 fillér) lefizetése mellett beszerezhetők, de posta útján is kaphatók, ha a vételáron kívül posta költség fejében 20 fillér nevezett nyomtatványtárhoz beküldetik.

Budapest, 1908. évi április hó.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

Eladó szőlő.

Egy hold jól és ujonan beültetett homoki telepi szőlő és rajta 2 épület, mely áll 2 szobából, 1 konyhából és 1 külön présházból, elköltözés miatt jutányos áron és feltételek mellett, szabad kézből eladó,
Bővebbet nyújt a tulajdonos:

2-4

Bódi Mihály, telepi lakos.

Természetes, ezüst üstben mindenkor frissen befőzött kiváló finom

málnaszörpötszállít **Gessler Siegfried**

csász. és kir. udvari szállító és ő csász. és kir. Fensége József Főherceg kamarai szállítója

Kőbánya.**Valódi brünni szövetek**

az 1908. évi tavaszi és nyári lényre.

Egy szelvény 1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú 1 szelvény 10 korona
teljes férruhához (Kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 12 korona
1 szelvény 15 korona
1 szelvény 17 korona
1 szelvény 18 korona
elegendő, csak 1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K.-ért, szintúgy felöltözövel, turistalódent, selyemkamarát stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

Ismét
óriási szerencse Gaedickenél

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődének vevői az utolsó sorsjátékban annyi főnyereményhez jutottak, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás:

Csak az utolsó sorsjátékokban a következő főnyereményeket fizettük ki t. vevőinknek:

Naponta egy
Főnyeremény
Gaedickenél!

A legnagyobb főnyeremény 400.000 K-t a 19406. számra

90000	koronát a	3148	számára
80000	" "	47334	" "
70000	" "	11140	" "
60000	" "	3952	" "
50000	" "	64714	" "
40000	" "	95853	" "
30000	" "	112645	" "
30000	" "	42778	" "

30000	korona a	88837	számára
25000	" "	15900	" "
25000	" "	30049	" "
25000	" "	52235	" "
20000	" "	22692	" "
20000	" "	79375	" "
20000	" "	90638	" "
20000	" "	88000	" "

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játsszék feltétlenül GAEDICKE szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték bebizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. Az I. oszt. húzása már

május 21-én és 23-án kezdődik.

A sorsjegyek ára:

Egy egész Egy fél Egy negyed Egy nyolcad sorsjegy

12.- 6.- 3.- 1.50 korona.

Postafizetési-lapot portómentesen küldjük.

Kísérlelje meg egyszer szerencsését GAEDICKE szerencsegyűjtődéjében s Ön bizonyíthatólag eredményre.

GAEDICKE**BANKHÁZ****BUDAPEST****IV., Kossuth Lajos-utca II. szám.**

3-4

MIT IGYUNK?

gyünk mohal
gyünk mohal
gyünk mohal
gyünk mohal

hogyan egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbizt. óvószert.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légcsőhurttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarunk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok allanak be.
forrást, ha májbajoktól és sargaságtól szabadulni akarunk.

A mohal Ágnes-forrás, mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszerfertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógyszóknál kitűnő szere a legkülönfélébb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek 20 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségektől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a baktériummentes mohal Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosai szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített viznél sőt a szódaviznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszorgalmasan a legszorgalmasabb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forrásvezetőség.

4-15

Főraktár: Dietzgen fial uraknál Ujvidéken.

Kedvelt borviz! B.

Nyomatott Hirschenhauser Benó könyvnyomdájában Ujvidéken.